

— Poți să-mi răspunzi sincer, la o simplă întrebare — i s-a adresat (cred la Katanga) unui confrate dramaturg, un altul, poate, tot dramaturg.

— Pot să-ți răspund sincer, dar răspund sincer, numai când consider necesar, și în general, nu consider. Și de ce la o „simplă întrebare” și nu pur și simplu, la o întrebare? Uezi, așa punem și personajele noastre, să vorbească pe scenă, cu fandoseala asta salonardo-intelectuală.

— Știi, fiindcă eu sint debutant, vreau să mă confrunt. Te întreb: după premiera unei piese semnată de dumneata, aștepti cu emoție, cu neliniște, cu teamă poate chiar, cronicile de specialitate? Eu, unul, am trăit zile și nopți de coșmar până au apărut primele cronici. Imi vor da sau nu îmi vor da viza de trecere?! In ce hal de tensiune nervoasă le așteptam!

— Eu nu le aștept deloc, fiindcă nu le citeșc! Imi interzic să le citeșc! De altfel am citit undeva, că un mare autor dramatic, francez — mi se pare — contemporan, sigur — procedea-ză la fel: când trece prin fața chioscurilor cu ziare, după o nouă premieră, zice: sic, sic! Nu vă cumpăr! Nu vă citeșc! Și își vede mai departe de drum.

— Dacă eviți să le citești, e clar că nu te lasă deloc indiferent... Altfel, le-ai citi cu... indiferență.

— Nu! Ar fi o dovadă de slăbiciune... Ar însemna că le dau totuși, o importanță! Când eu nu le dau absolut nici cea mai mică importanță! Critica noastră dramatică este făcută cu rea credință și cu incompetență. Și nici nu cred în eficiența ei: nici în puterea ei de a influența publicul, și nici în aportul ei în cultură. Și, și mai puțin, în „ajutorul” pe care îl poate primi un scriitor în munca lui de creație! — Și toți cronicarii dramatice sint, după părerea dumitale, maestre — deopotrivă de

pătimași, de rău intenționați, de nepricepți, de neche-mați? Imi vine să mă las de dramaturgie.

— Da, cu rare, foarte rare excepții, toți sint așa cum ai zis... Ca să vezi că sint obiectiv, recunosc că — de pildă — Dorel Petrescu este un cronicar dramatic, de prima mână: un bun gust artistic, infailibil, o cultură serioasă.

ANTRACT de SIDONIA DRĂGUȘANU

un spirit analitic, subtil, o eleganță și o precizie a cuvintului... In treacăt fie spus, el a scris despre penultima mea piesă — că este „o remarcabilă plăzmuire a unei imaginații fecunde, dirijată de o lăuntrică forță exploziv-dramatică” — Ți-am citat textual! In schimb, o doamnă, o domnișoară, o duduie... o ignorantă — în orice caz — al cărei nume îmi scapă, — cronicară dramatică in titre la publicația... Uite, că și numele publicației, îmi scapă: am o memorie selectivă, dragul meu! Ei, da, această Silvia Cristoiu — așa o cheamă — nu pierde niciodată ocazia de a mă anula total, de a mă desființa, în cronicile ei, de o stupiditate — crede-mă! — de... o imbecilitate — crede-mă! și de un agramatism, crede-mă, muzeologic, dacă-mi permiți expresia.

— Deci îi citești cronicile!

— Ale lui Dorel? Bineînțeles! Când ai stimă pentru un cronicar dramatic — cum e cazul — e normal să... Nu-i așa. Sint curios, aștept cu nerăbdare, să văd ce a scris despre recenta mea premieră.

— Vasăzică, ești totuși curios, vasăzică totuși aștepti... Te întreb și eu așa... Vreau să mă confrunt...

— Nu sint curios, nu aștept!

— Vine public la piesa dumitale?

— Abia am avut premiera! Sper că nu va veni public! M-am simțit foarte onorat că toate celelalte piese ale mele s-au jucat cu săli quasi-goale. Cîtiva spectatori, dar indubitabil, spectatori de elită.

— Sint dezolat! Piesa mea a avut succes de public.

— Acum n-ai încotro: poartă-ți cu resemnare dezoalarea, cu rușine, succesul, și străduiește-te pe viitor să-i cucerești pe cei puținii dar aleși.

Întîlnire — tot întîmplătoare — între aceiași doi, o săptămână mai tîrziu.

— Maestre, am fost și ți-am văzut piesa... Sala plină, pînă la ultimul loc. Succes, mare succes.

— Formidabil succes, într-adevăr, tinere! Și cînd o piesă place marelui public, e clar — ce să mai vorbim — nu poate fi vorba decît de o piesă foarte reușită. Nu e de conceput — ar fi o aberație, nu? — să admitem că cinci sute de spectatori care te aplaudă cu emoție, cu entuziasm, la ficcare lăsare de cortină, sint o turmă... de cretini... de imbecili. Publicul este suveran: îți dă sau nu votul! El este singurul critic perfect cinstit, perfect competent și singurul autorizat să-și spună cuvîntul.

— Și cronicile? le-ai citit de data asta?

— Dragul meu... nu le-am prea citit! Mi-a căzut din întîmplare — cu totul din întîmplare! — în mînă, cronică semnată de... nefericitul, de nevolnicul, de... incompetentul ăla, de Dorel Petrescu! Un sfero-doct, mon cher! Sub: orice nivel intelectual! Și unuia ca ăsta, i se permite să distrugă o lucrare dramatică... de o incontestabilă valoare”, cum scrie în admirabila ei cronică, Silvia Cristoiu. De altminteri, fetișcana asta, este singura din toată cronică noastră dramatică, este singura, — eu nu mă înșel niciodată — care și-a câștigat o autoritate!

— Îți mulțumesc, maestre... Am întrebat și eu așa... Numai ca să mă confrunt...